

УТВЪРДИЛ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА ДФ „ЗЕМЕДЕЛИЕ“
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ:

ЕКМДМ-228
15.09.19

(Дата на утвърждаване:....)

УКАЗАНИЯ

за предоставяне на „Помощ за компенсиране на щетите по земеделските култури, причинени от неблагоприятни климатични събития, които могат да бъдат приравнени на природни бедствия“, настъпили през 2019 г.

Държавната помощ се предоставя на основание Решение на Европейската комисия от 17.10.2007 г. за одобряване на държавна помощ за България № 554/2007 г. за компенсиране на загуби на земеделските стопани за напълно пропаднали площи вследствие на природни бедствия или неблагоприятни климатични условия; Решение на ЕК от 20.07.2010 г. за изменение на държавната помощ за България № 131/2010; Решение на ЕК за изменение № SA.42510 (2015/N); чл. 12, ал. 1, т. 2 и чл. 12, ал. 2, т. 1, б. „а“ от Закона за подпомагане на земеделските производители и решение на Управителния съвет (УС) на ДФ „Земеделие“ (Протокол № 147 от 02.09.2019 г.).

I. ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОМОЩТА

1. Обхват на помощта.

Прилагане на схема за държавна помощ за компенсиране на загуби на земеделски производители за напълно пропаднали площи в резултат на природни бедствия или на неблагоприятни климатични условия, както следва:

1.1. ИЗМРЪЗВАНЕ.

- ✓ Унищожени култури: пшеница, череши, кайсии, сливи, ябълки, праскови, бадеми и дюли.
- ✓ Засегнати области: Варна, Добрич, Пазарджик, Пловдив, Силистра, Сливен и Хасково.

1.2. ПОРОЕН ДЪЖД/БУРЯ/НАВОДНЕНИЕ.

- ✓ Унищожени култури: пшеница, ечемик, царевица (за зърно), слънчоглед, тикви, нахут, фасул (полски), дини, домати, резене, пипер и хмел.
- ✓ Засегнати области: Видин, Добрич, Перник, Пазарджик, Разград, Силистра, Русе и Ямбол.

1.3. ГРАДУШКА.

- ✓ Унищожени култури: пшеница, ечемик (зимен и пролетен), тритикале, овес, слънчоглед, царевица за зърно, царевица за силаж, захарна царевица, лавандула, нахут, грах, фасул, картофи, соя, домати, пипер, тиквички, пъпеша, дини, тикви (за семки), зеле, копър, винени лозя, десертни лозя, сливи, ягоди, малини, ябълки, кайсии, люцерна, памук, тютюн и маточина.
- ✓ Засегнати области: Благоевград, Варна, Велико Търново, Кърджали, Ловеч, Пазарджик, Плевен, Русе, Силистра, Сливен, София-град, Търговище и Хасково.

1.4. СУША (ЗАСУШАВАНЕ).

- ✓ Унищожени култури: лайка.
- ✓ Засегнати области: Варна, Видин, Велико Търново, Враца, Габрово, Кюстендил, Монтана, Перник, Русе, София-град, София-област, Шумен и Ямбол.

2. Размер на държавната помощ.

2.1. Максимален размер на помощта за 2019 г.: 4 000 000 лв., в т.ч.:

Финансов ресурс за компенсиране на щетите по земеделските култури, причинени от неблагоприятни климатични условия през 2019 г., в размер на **2 144 000 лв.**

2.2. Държавната помощ е до **80%** от действителните разходи за отглеждане на дадената култура през съответната стопанска година. Действителните разходи се изчисляват на база на технологична карта, която включва разходите за засяване/засаждане, напояване, наторяване, окопаване и др., без разходите за прибиране на реколтата, сушене и транспорт на продукцията.

2.3. Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ) определя средния за страната размер на действителните разходи по т. 2.2. за съответната стопанска година за земеделски култури.

2.4. Размерът на държавната помощ по земеделски култури за единица пропаднала площ (хектар) се определя с решение на Управителния съвет на Държавен фонд „Земеделие“.

2.5. С цел избягване на двойно финансиране, съгласно параграф 100 от Насоки на ЕС за държавните помощи в секторите на селското и горското стопанство и селските райони за периода 2014 – 2020 г., помощ с установими допустими разходи може да се натрупва с друга държавна помощ, доколкото тези помощи се отнасят до различни, установими и приемливи разходи. Помощ с установими допустими разходи може да се натрупва с друга държавна помощ по отношение на едни и същи допустими разходи, които се припокриват отчасти или изцяло, само ако подобно съчетаване не води до надхвърляне на най-високия интензитет или размер на помощта, приложим за този вид помощ, съгласно настоящите насоки.

2.6. Във връзка с параграф 363 от Насоки на ЕС за държавните помощи в секторите на селското и горското стопанство и селските райони за периода 2014 – 2020 г, държавната помощ се намалява с 50 %, освен ако се предоставя на земеделски стопани, които са сключили застраховки, покриващи минимум 50% от средногодишното им производство или свързаните с производството им доходи и статистически най-честите климатични рискове в страната или региона. **Изключение прави щетата от суша, която не е елемент на застрахователно събитие, както и измръзване на плодни пъпки при трайните насаждения, което също не е елемент на застрахователно събитие (съгласно запитване на МЗХГ до застрахователите) и се изплаща без редукция на помощта за земеделските стопани (допълнение с Решение на УС, Протокол № 132 от 2018 г. за утвърждаване на указания).**

2.7. Застрахователна полица (по т. 2.6. на настоящите указания) се признава в случай, че в нея са включени културата и площите, за които се кандидатства по схемата за подпомагане и фигурира застрахователен риск, съотносим на неблагоприятното климатично събитие, отразено в констативния протокол по т. 4. „в“ (допълнение с Решение на УС, Протокол № 115 от 2017 г.).

2.8. При непредставяне на застраховка на площите, Държавната помощ се редуцира с **50 %**. Това условие не се прилага при пропаднали площи в резултат на суша и измръзване на плодни пъпки при трайните насаждения и помощта се изплаща без редукция на помощта.

2.9. При представяне на застраховка, която не покрива **50%** от средногодишното им производство или свързаните с производството им доходи, Държавната помощ се редуцира с **50 %**.

2.10. Земеделските стопани са длъжни да декларират размера на определеното от застрахователната компания обезщетение за застрахователно събитие през 2019 г.

2.10.1. При представяне на застраховка, бенефициерите прилагат документ от застрахователна компания за получено обезщетение. Държавната помощ се редуцира с размера на обезщетението по застрахователната полица, до размера на площите, за които се кандидатства.

2.10.2. Когато поради виновно бездействие от страна на бенефициера не е заведена щета и/или не е определено обезщетение от застрахователната компания, бенефициерът не се обезщетява по помощта.

2.11. Държавната помощ в случаите по т. 2.9. от Раздел I, се редуцира и с размера на обезщетението по застрахователната полица.

2.12. Разпределение на държавната помощ по култури, във връзка с т. 2.2. от настоящия раздел:

а) до 80 % от действителните разходи за отглеждане при следните култури:

Вид култура	лева / хектар
Овес	836.80
Царевица за силаж	876.80
Люцерна	744.00
Захарна царевица	876.80
Лавандула	472.00
Картофи	6 560.00
Соя	984.80
Домати	7 956.00
Пипер	9 376.00
Тиквички	1 192.00
Пъпеши	4 448.00
Дини	4 504.00
Тикви за семки	1 192.00
Зеле	2 416.00
Копър	872.00
Винени лозя	2 328.00
Десертни лозя	2 328.00
Сливи	2 394.60
Ягоди	1 840.00
Малини	1 888.00
Ябълки	3 128.00
Кайсии	2 408.00
Памук	1 168.00
Тютюн	3 600.00
Маточина	872.00
Лайка	960.00
Резене	960.00
Череша	2 003.20
Праскови	2 766.00

Бадеми	2 384.00
Хмел	8 000.00
Дюли	2 728.00

б) до 30 % от действителните разходи за отглеждане при следните култури:

Вид култура	лева / хектар
Пшеница	378.30
Ечемик зимен и пролетен	327.30
Слънчоглед	358.80
Царевица за зърно	328.80
Нахут	346.50
Грах	397.50
Фасул	582.00
Тритикале	314.90

2.13. След обобщаване на приетите заявления, когато сумата на заявените средства надхвърля размера на утвърдения бюджет по схемата, се определя коефициент на редукция, с който се преизчислява размера на помощта на всеки заявител.

3. Ползватели.

Държавната помощ се предоставя на физически лица (ФЛ), еднолични търговци (ЕТ), юридически лица (ЮЛ), които отговарят на следните условия:

3.1. Да са регистрирани като земеделски стопани съгласно Наредба №3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани.

3.2. Земеделският стопанин–юридическо лице или едноличен търговец следва да бъде регистриран в Агенцията по вписванията по реда на Закона за търговския регистър (ЗТР) и да посочи единен идентификационен код (ЕИК) по смисъла на чл. 23 от ЗТР.

3.3. Да са включени в Регистър, изготвен от МЗХГ, на издадените констативни протоколи на земеделски стопани за напълно пропаднали площи със земеделски култури, в следствие на природно бедствие или неблагоприятно климатично условие през 2019 г.

3.4. Да нямат изискуеми задължения към Фонда. При наличие на изискуемо и ликвидно вземане на ДФ "Земеделие" срещу кандидатстващите, помощта се прихваща съобразено с размера на задълженията им (допълнение с Решение на УС, Протокол № 115 от 2017 г.).

3.5. Да нямат изискуеми публични задължения към държавния бюджет.

4. Документи за кандидатстване.

а) заявление, генерирано от системата ИСАК;

б) извлечение от регистър по Наредба 3 от 1999 г., удостоверяващо актуална регистрация за земеделския стопанин. Изготвя се служебно след проверка от служител на съответната ОД на ДФ "Земеделие".

в) извлечение от ИСАК, удостоверяващо земеделските парцели обработвани от съответния земеделски стопанин през 2019 г. (Анкетен формуляр, в случай на неочертани площи в ИСАК.);

г) оригинален констативен протокол за напълно пропаднали площи със земеделски култури, в следствие на природно бедствие или неблагоприятно климатично условие;

д) застрахователна полица, удостоверяваща застраховането на засегнатите площи през 2019 г. (**оригинал или копие, заверено от застрахователната компания**). Прилага се в случай на застраховане;

е) документ, издаден от застрахователната компания, доказващ определянето на обезщетение по застрахователната щета в следствие на настъпилите неблагоприятни

климатични условия (в случай на наличие на застрахователна полица), съдържащ минимум следната информация (изменение и допълнение с Решение на УС, Протокол № 115 от 2017 г.):

- ✓ Застрахователна полица: №/дата, култура;
- ✓ Размер на определеното обезщетение;
- ✓ Обезщетени площи в декари/хектари;
- ✓ Удръжки - по видове;
- ✓ Изплатено обезщетение.

ж) справка (по образец) и приложени документи, удостоверяващи средногодишна продукция за предшестващ тригодишен период (за предходните три последователни години) или средния обем за три години на база предшестващия петгодишен период, като се изключват най-високият и най-ниският показател (изискват се при бенефициери, които представят застраховки, покриващи минимум 50% от средногодишното им производство):

За физически лица: Копие от Приложение №3, „Доходи от друга стопанска дейност”, което е неразделна част от годишната данъчна декларация, заверени от земеделския стопанин.

За юридически лица и ЕТ: Опис на приложени счетоводни документи, удостоверяващи средногодишна продукция за предшестващ тригодишен период или средния обем за три години на база предшестващия петгодишен период, подписани от счетоводител и представляващия дружеството.

Справката се попълва в случай, че и трите години бенефициерът е имал засети площи със съответната култура, за която се кандидатства по схемата (допълнение с Решение на УС, Протокол № 115 от 2017 г.).

з) пълномощно по образец, с случай на кандидатстване чрез упълномощено лице.

и) разпечатка от проверка за наличие или липса на публични задължения към държавния бюджет, от официалната интернет страница на НАП. Проверката се извършва служебно към момента на кандидатстване. За целта служител на съответната ОД на ДФ „Земеделие“ извършва служебна проверка към момента на кандидатстване, удостоверяваща наличие или липса на публични задължения към държавния бюджет.

В случай на наличие на задължения, от служителя на ОД на ДФ „Земеделие“ се генерира контролен лист, с който се информира кандидата за наличието на задължение. Заявлението не се приема и кандидатът не подлежи на подпомагане. В случай на издължаване до крайния срок за прием на заявления по Раздел IV, т. 1 от настоящите указания, кандидатът подава ново заявление в рамките на крайния срок по Раздел IV, т. 1.

II. РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОМОЩТА

1. Неблагоприятните климатични условия, приравнени към природни бедствия се обявяват със заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

2. Министърът на земеделието, храните и горите или оправомощено от него лице сформира експертни комисии за извършване на оценка на състоянието на площите, заети със земеделски култури, на отделните земеделски стопани. Експертните комисии извършват проверки на място и издават констативни протоколи съгласно заповед на министъра на земеделието, храните и горите.

3. Лицата по т.3 от Раздел I Общи условия за предоставяне на помощта, които имат издадени констативни протоколи кандидатстват за подпомагане в ОД на ДФ ”Земеделие”, отдел „Прилагане на схеми и мерки за подпомагане” по постоянен адрес на физическото лице или едноличния търговец (при кандидатстване на ФЛ или ЕТ) и по седалището на юридическото лице (при кандидатстване на ЮЛ).

4. ДФ ”Земеделие” обобщава приетите заявления и определя коефициент на редукция, с който се преизчислява размера на помощта на всеки заявител, когато заявените средства надхвърля размера на утвърдения бюджет по схемата.

5. Дирекция „КСП” в ЦУ на ДФ „Земеделие” извършва административна проверка на база извадка от 10 % от бенефициерите. Определянето на извадката се извършва при спазване на съотношение: 40 % на база риск-анализ (при рисков фактор размер на площта, за която се кандидатства) и 60 % на случаен принцип от обхвата.

6. ДФ ”Земеделие” информира земеделските стопани за размера на изплатената държавна помощ.

III. ОТГОВОРНОСТИ

1. Земеделският стопанин няма право да ползва друго публично финансиране за едни и същи разходи, за които се предоставя подпомагане съгласно тази схема. Когато кандидатства за друго публично финансиране, уведомява Фонда. Подпомагането по реда на тази схема се прекратява от датата на получаване на друго публично финансиране. Публично финансиране означава както средства от държавния бюджет, така и средства от бюджета на Европейския съюз, независимо от органа, който ги предоставя.

2. В случай на двойно финансиране, настоящата помощ става изискуема и подлежи на възстановяване, заедно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

3. В съответствие с чл. 10 от Закона за държавните помощи, ДФ ”Земеделие” е администратор по помощта, в частта по прилагането и предоставянето на помощта.

IV. СРОКОВЕ НА ПОМОЩТА

1. Срок за подаване на заявленията в отдел „ПСМП” към областните дирекции на ДФ”Земеделие” – от **01 октомври до 15 октомври 2019 г.**

2. Срок за изплащане на средствата – до **08 ноември 2019 г.**

Допуска се изплащане на помощта и след срока, при възникнали казуси и обстоятелства, изискващи извършване на допълнително обследване допустимостта за подпомагане на съответния бенефициер.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:

ВАСИЛ ГРУДЕВ

